

**Onderwerp**

Ontwikkelingen datacenters

Kern mededeling:

De ontwikkelingen rond datacenters zijn groot, zowel in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) als in de rest van Nederland. Diverse partijen zien ook mogelijkheden voor vestiging van datacenters in Flevoland. Middels deze mededeling verstrekt ons college aan uw Staten informatie over de voor Flevoland relevante aspecten rondom het thema datacenters. Er wordt ook kort toegelicht welke kansen en uitdagingen wij als college zien die deze ontwikkelingen met zich mee brengen.

Mededeling:**Datacenters in Nederland**

Nederland wordt beschouwd als één van de belangrijkste digitale datahubs in de wereld en geniet hierdoor de benoeming tot 'de digitale toegangspoort tot Europa' (Digital Gateway to Europe). In verschillende artikelen en publicaties wordt deze wereldwijde roem vergeleken met die van de haven van Rotterdam en de luchthaven Schiphol.

Nederland wordt door vele internationale bedrijven gezien als het belangrijkste distributiepunt en vestigingsplaats. Ook in de IT-sector is deze overtuiging zichtbaar. Inmiddels is ca. 20% van alle buitenlandse investeringen in Nederland datacenter-, cloud- en online-gerelateerd.

Voor de IT-gerelateerde bedrijven bevindt zich hier een uitstekende digitale infrastructuur met steeds betere glasvezelconnectiviteit en backbone verbindingen. De nabijheid van de internetknooppunten Amsterdam Internet Exchange (AMS-IX) en the Netherlands Internet Exchange (NL-ix) maakt Nederland extra aantrekkelijk voor de internationale datacentersector.

De Rijksoverheid ziet ook veel kansen in de IT-sector en bestempelt deze sector als strategisch en van groot belang voor het concurrentievermogen van ons land. Volgens het Rijk "zorgt de komst van nieuwe ICT-bedrijven naar Nederland voor een sterke economische structuur en inkomsten voor Nederland. Daarnaast kan zo specifieke kennis of complementaire kunde worden aangetrokken."¹

De rijksambitie om de digitale koploper in Europa te willen zijn heeft ook haar weerklink in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) gevonden. In de NOVI is het 'Realiseren en behouden van een kwalitatief hoogwaardige digitale connectiviteit'² als nationaal belang aangewezen. Dankzij een goede digitale infrastructuur is het mogelijk om te digitaliseren, te verduurzamen en te innoveren waarbij ook een gunstig ondernemings- en vestigingsklimaat en een bredere welvaart worden gecreëerd.

In de Ruimtelijke Strategie Datacenters³ is aangegeven hoe de ontwikkelingen van datacenters in ruimtelijke zin kunnen worden ingevuld. Er bestaat brede

Registratienummer

2613682

Datum

9 juni 2020

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

¹ Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) i.o.v. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Strategisch aanvalsplan 2018-2021. The Netherlands: Digital Gateway to Europe, 31 mei 2018.

² Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Nationale Omgevingsvisie (NOVI), juni 2019.

³ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ruimtelijke Strategie Datacenters: Routekaart 2030 voor de groei van datacenters in Nederland, maart 2019.

consensus over een strategie die voortbouwt op het ecosysteem van datacenters dat in de MRA, rond internetknoten als AMS-IX en NL-ix, is ontstaan. Men ziet echter dat de Metropoolregio haar grenzen nadert op het gebied van energievoorziening. Volgens deze ruimtelijke strategie is het wenselijk datacentra, zijnde grote stroomverbruikers, nabij duurzame energiebronnen te plaatsen. Daarnaast is het wenselijk om het potentieel aan restwarmte van datacentra optimaal te benutten. Dit is tevens opgenomen in het Klimaatakkoord, waarin het aansluiten van vraag en aanbod en het koppelen van opgaven een belangrijke pijler in de energietransitie is. Derhalve is in genoemde Ruimtelijke Strategie Datacenters de volgende route aangegeven voor het ruimtelijk ontwikkelen van datacentra:

- I. clustervorming rond internetknooppunten MRA als fundament voor datasectorland Nederland,
- II. faciliteren datacenters op korte termijn (2019-2022) in gebied Almere-Zeewolde-Lelystad-Dronten om energietekort in de MRA op te lossen,
- III. en verder: op middellange en lange termijn overige locaties ontwikkelen en robuust netwerk creëren van data, energie en warmte.

Wat is een datacenter?

Een datacenter is een gebouw waar (grootschalige) dataopslag en dataverwerking plaatsvindt. Een datacenter levert voor bedrijven ruimte voor servers, connectiviteit (routers, switches en transmissie apparatuur), koeling, beveiliging en desgewenst services. Datacenters zijn onderdeel van de zogenaamde 'digitale infrastructuur': de voorzieningen die nodig zijn voor het data- en internetgebruik wereldwijd.

Volgens de website van de Dutch Datacenter Association (DDA) www.dutchdatacenters.nl zijn er verschillende datacenters, met verschillende klanten en focus. Volgens de DDA worden in Nederland datacenters opgedeeld in 3 soorten:

- *Regionale en nationale colocatie datacenters*
Ongeacht waar in Nederland, men kan altijd een professioneel colocatie datacenter vinden binnen een straal van maximaal 30 minuten. Datacenters staan overal in Nederland en bieden lokale bedrijven en overheden een platform om hun bedrijfskritische systemen op te laten draaien, hun gegevens op te slaan en hun diensten te faciliteren. Sommige datacenterproviders zijn specifiek in één provincie met een of meerdere vestigingen te vinden, terwijl andere datacenter operators op verschillende plekken in Nederland te vinden zijn.
- *Internationale colocatie datacenters*
Waar regionale en nationale datacenters vooral een focus hebben op nationale partijen, positioneren internationale datacenters zich als dé plek om online diensten in Europa te verdelen: de Digital Gateway to Europe. Nederland en in het bijzonder datahub Amsterdam fungeert als een ideale springplank richting digitaal Europa. De centrale ligging, open economie en bovenal de uitmuntende connectiviteit en Internet Exchanges hebben Nederland inmiddels de grootste datacenter hub van Europa gemaakt. Veel van deze datacenters zijn in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) te vinden.
- *Hyperscale datacenters*
Anders dan colocatie datacenters, waar meerdere bedrijven gebruik van maken, zijn hyperscale datacenters in eigendom van en in gebruik door een wereldwijd opererende internetbedrijf. Hyperscale datacenters worden gebouwd op plaatsen waar voldoende ruimte is, er toegang is tot een betrouwbare stroomvoorziening en waar kansen liggen voor het gebruik van groene stroom en verduurzaming, zoals de uitwisseling van restwarmte. In Nederland zijn een aantal hyperscalers gevestigd, namelijk in Middenmeer (Noord Holland Noord) en Eemshaven (Groningen).

Datacenters in de MRA

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) heeft zich de afgelopen decennia sterk geprofileerd als één van de grootste datacenter-metropoolregio's. Deze sterke positie heeft de MRA mede te danken

Mededeling

Bladnummer

3

Registratienummer

2613682

aan de aanwezigheid van het internetknooppunt AMS-IX, stabiele energievoorziening en het gunstige politieke klimaat binnen Nederland. Dankzij het AMS-IX knooppunt geniet Amsterdam een uitstekende connectiviteit en maakt onderdeel uit van de 'gouden ruit' Frankfurt-Londen-Amsterdam-Parijs, ook wel FLAP genoemd.

Circa 72% van het Nederlandse vloeroppervlakte aan datacentra bevindt zich in de MRA. De voorspellingen van de Dutch Datacenter Association (DDA) zijn dat de komende 12 maanden de totale vloeroppervlakte aan datacentra met ca. 20% toeneemt, waarvan 88% naar verwachting binnen de MRA wordt gelokaliseerd.

De MRA is erg aantrekkelijk voor internationale colocatie datacenters wegens relatief korte afstanden tussen de datacentra onderling. Deze clustering heeft echter een toegenomen vraag naar ruimte en naar de capaciteit op het elektriciteitsnet tot gevolg. Omdat de gemeenten Amsterdam en Haarlemmermeer geen of nauwelijks instrumenten tot hun beschikking hadden om te mogen sturen waar of onder welke voorwaarden de datacenters zich mogen vestigen, hebben beide gemeenten in juli 2019 een voorbereidingsbesluit genomen. Hiermee werd de vestiging van datacenters tijdelijk stopgezet. In de tussentijd is gewerkt aan de regionale afspraken over de toekomstige groei van het aantal datacenters in de MRA-regio.

Eind mei jl. is het adviesrapport over datacenters verschenen dat als een bouwsteen voor de MRA-brede datacenterstrategie gezien dient te worden. In dit rapport wordt benadrukt hoe belangrijk het is dat er een vierde hyperconnectiviteitshub in de MRA wordt gebouwd. Daarnaast schetst dit rapport een aantal mogelijkheden voor de toekomst van de MRA en geeft aan welke beslissingen door de bestuurders in de MRA moeten worden genomen.

Datacenters in Flevoland

Flevoland komt ook steeds vaker in het vizier van datacentersector. Flevolandse regio is aantrekkelijk wegens de ruimte, relatief lage grondprijzen en beschikbare duurzame energie. De capaciteitsproblemen op het energienet zijn relatief klein in vergelijking met bijvoorbeeld provincie Noord-Holland.

Alleen in de jaren 2018 en 2019 heeft onze regionale ontwikkelingsmaatschappij Horizon te maken gehad met 9 partijen vanuit de sector die hun interesse hebben getoond in de regio Flevoland. Inmiddels heeft deze interesse ertoe geleid dat binnen de gemeenten Lelystad en Zeewolde procedures voor aanpassing van het bestemmingsplan lopen om de vestiging van datacenters binnen deze gemeenten mogelijk te maken. Gemeente Almere heeft de ambitie uitgesproken om de 4de hyperconnectiviteitshub voor de MRA te willen realiseren.

Deze dynamische ontwikkelingen vereisen een gezamenlijke visie op Flevoland en onderstrepen het belang van de integrale aanpak. De mogelijke wisselwerking die tussen de ontwikkelingen in Flevoland en de MRA ontstaat moet volledig worden benut. Ons college heeft daarom de uitdaging aangevaard om tot een breed gedragen ruimtelijk- economische strategie voor Flevoland te komen waar de datacentersontwikkelingen een onderdeel van uit zullen maken. Voor de groei en ontwikkeling van een toekomstbestendige, weerbare Flevolandse economie die minder conjunctuur gevoelig is, is digitalisering namelijk onontbeerlijk.

De thema's zoals smart industry, smart agriculture, smart maritime en smart mobility, waar we als provincie Flevoland ook sterk op inzetten samen met onze regionale ontwikkelingsmaatschappij Horizon, hebben de meeste baat bij digitalisering. Het actief anticiperen door ons college op de datacentersontwikkelingen gaat de digitaliseringsagenda in Flevoland een verdere versnelling geven. Het plaatst Flevoland op de digitale kaart en zorgt ervoor dat we verbinding krijgen met andere digitaliseringsinitiatieven in Nederland en Europa.

Mededeling

Bladnummer

4

Registratienummer

2613682

Gedeputeerde Staten zien de kansen die de vestiging van datacenters binnen de regio biedt, maar erkennen ook de uitdagingen die hiermee gepaard gaan zoals landschappelijke inpassing, warmte hergebruik of capaciteit op het elektriciteitsnet. Om deze kansen en uitdagingen voor Flevoland goed in kaart te brengen, is door een extern adviesbureau een verkenningsonderzoek gestart. Over de uitkomsten van dit onderzoek en de eventuele vervolgstappen wil ons college komend najaar uw Staten informeren.

Tot slot

De dynamiek waarmee de ontwikkelingen rondom datacenters zich voltrekken is groot. De belangen en regio overstijgende effecten worden per dag meer zichtbaar. Wij zullen uw Staten dan ook regelmatig op de hoogte brengen.

Bijlagen

Geen